

Statenmededeling

Onderwerp

Uitvoering motie M7: Innovaties sneller naar de markt

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4480313

PS: 4492268

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De mogelijkheden om innovatieve ideeën die nu nog op de plank liggen versneld in een praktijkomgeving te testen en naar de markt te krijgen.

Aanleiding

Op 1 december 2017 hebben uw Staten de motie M7 "Versnellen van idee naar Markt" aangenomen. De motie vraagt in kaart te brengen of het mogelijk is om met een aantal gemeenten en in afstemming met (kennis)instellingen en bedrijven een versnelling aan te brengen om ideeën die nu nog op de plank liggen (prototype getest) versneld in een praktijkomgeving te testen en naar de markt te krijgen. In de overwegingen wordt verwezen naar klimaatdoelstellingen van Parijs, provinciale energiebesparingsdoelen, het rapport van Brabant Advies "Brabant: testomgeving voor de wereld van morgen" ter stimulering van innovatie, en worden voorbeelden van innovaties genoemd.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd voor het uitvoeren van het energiebeleid. Wij informeren uw Staten in het kader van uw controlerende rol.

Kernboodschappen

1. *Wij leggen verbindingen tussen innovaties en praktijk in het Brabantse netwerk.* Wij organiseren regelmatig een bezoek aan een Brabantse innovatie van een kennisinstituut of bedrijf. Voor dit bezoek nodigen wij enkele andere partijen in het Brabantse netwerk uit die samen een klein ecosysteem rondom een innovatie kunnen vormen. Hiermee beogen wij het Brabantse netwerk in hun kracht te zetten om innovaties verder te brengen.

Ons bezoek aan David Smeulders, hoogleraar aan de TU/e op het gebied van phase change materials (PCM's), heeft geleid tot een contact met een Brabants bedrijf dat warmte in water opslaat. Dit bedrijf onderzoekt nu de mogelijkheden van PCM's voor een concreet project. Daarnaast zijn verbindingen gelegd met enkele pilots rondom aardgasvrije wijken.

Ons bezoek aan Scholt Energy heeft concrete kansen voor energieopslag en elektrisch rijden opgeleverd die momenteel verder worden onderzocht.

Een bezoek aan Solarge heeft in februari plaats gevonden.

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4480313

PS: 4492268

2. *Voor kansrijke innovaties onderzoeken we de mogelijkheid om een ecosysteem te bouwen.*

In onze contacten met bedrijven zoeken we vooral naar innovaties die we langjarig en in publiek-private samenwerking kunnen stimuleren in de "triple helix". Waar mogelijk ondersteunen wij deze processen, zoeken wij naar kansen voor de overheid in de rol van "launching customer" en verbinden wij partijen om een ecosysteem te bouwen dat een voedingsbodem vormt voor innovaties en de toepassing daarvan. Het maken van de match tussen vraag en aanbod is echter niet gemakkelijk en sterk afhankelijk van de specifieke bedrijfsprocessen, grote investeringen en een rendabele businesscase.

Wij onderzoeken de volgende innovaties:

- *Building integrated solar (BIPV)*: meerdere initiatiefnemers werken aan de integratie van gevels en dakbedekking met isolatie en zonnecelfolie. Wij onderzoeken de mogelijkheden om – zo mogelijk in samenwerking met enkele gemeenten – een of meerdere ontwikkelaars van BIPV te verbinden aan een "launching customer", bij voorbeeld een woningcorporatie. Hiervoor is ook een innovatief aanbestedingsproces nodig. Onze rol hierbij is het verbinden van partijen, inspireren en meedenken.
- *Hoge temperatuur warmtepompen*: in Brabant is veel restwarmte beschikbaar, maar vaak is de temperatuur te laag om deze restwarmte in te zetten bij andere bedrijven. Een warmtepomp die middels een chemisch omzettingsproces op zeer efficiënte manier deze warmte kan opwaarderen zou uitkomst bieden. Wij verkennen of deze techniek voldoende praktijkrijp is om in een concreet Brabants project in te zetten.
- *Vernieuwende warmte- en opslag concepten*: Wij onderzoeken in samenwerking met de Brabantse waterschappen de kansen voor winning van warmte uit oppervlaktewater en rioolwater (aquathermie). Onze ambitie is dat in het gebied van ieder van de inliggende Brabantse waterschappen een project tot stand komt om een wijk hiermee van warmte te voorzien. De techniek bestaat, is uitontwikkeld, de innovatie zit in de samenwerking en toepassing, met name in de bestaande bouw.

3. *Slim en selectief stimuleren van koplopers is tot speerpunt gemaakt van de Energieagenda 2019 – 2030.*

In lijn met de nieuwe Energieagenda 2019-2030 blijft de provincie koplopers stimuleren op het gebied van onderzoek en technologieontwikkeling in de energietransitie. Er is onderzoek gaande naar manieren om energie om te zetten en op te slaan in duurzame circulaire energiedragers zoals synthetische (kool)waterstoffen en metaalpoeders en grootschalige uitrol van goedkope hernieuwbare energie. Doorbraak technologieën zijn in voorbereiding en bereiken het stadium van prototype of demonstratie in laboratorium of praktijk. Als provincie maken we het verschil door stimulering van strategische innovaties en koplopers en ondersteunen we de ontwikkeling van goede business cases.

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4480313

PS: 4492268

Consequenties

1. *Innovaties versnellen de energietransitie en bieden economische kansen, maar zijn niet planbaar*

Als we de genoemde innovaties met behulp van het Brabantse ecosysteem (versneld) naar de markt kunnen brengen, helpt dit de energietransitie vooruit. Een van de grootste vraagstukken is de vervanging van aardgas als bron van warmte en juist daarvoor dienen zich enkele interessante oplossingen aan. De markt voor deze oplossingen is in potentie groot en biedt dus kansen voor Brabantse bedrijven. Omgekeerd kan de toepassing bij Brabantse bedrijven van oplossingen als hoge temperatuur warmtepompen - mits de business case goed is - hun concurrentiepositie versterken in een tijd waarin bedrijven steeds steviger worden aangesproken op het terugdringen van hun energiegebruik. Toepassing van innovaties is een zaak van het verbinden van partijen waarbij betrokkenheid van de maatschappij optimaal wordt vormgegeven om het proces van innovatie beter te stroomlijnen. Zoals beschreven in de [Statenmededeling "Testomgeving voor de wereld van morgen"](#) is er behoefte om wetenschappelijke vindingen tijdig in de maatschappij te toetsen op kansrijkheid en vervolgens de weg naar de markt te versnellen door een optimaal financieringsinstrumentarium, kennisuitwisseling, vorming van sterke consortia, heldere afspraken over eigendom van ideeën, het creëren van mogelijkheden voor grootschalige toepassingen met industrie en het vinden van launching customers. Innovaties zijn niet planbaar, maar versnellen van de toepassing van bestaande innovaties is hiermee wel degelijk mogelijk.

Europese en internationale zaken

Bij de financiële ondersteuning van innovatieve projecten zal worden getoetst op aspecten van staatssteun en voorkoming van concurrentievervalsing. Ook wordt gekeken hoe we optimaal kunnen aansluiten bij de nieuwe programma's van Europese subsidies en wegen we onze concurrentiepositie mee op Europese schaal, en soms wereldschaal, om de kansrijkheid te bepalen.

Communicatie

Succesvolle Brabantse innovaties proberen wij via onze media gepaste aandacht te geven in het belang van snelle uitrol.

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4480313

PS: 4492268

Vervolg

Uw Staten worden via de reguliere planning- en control cyclus op de hoogte gehouden van de voortgang.

Bijlagen

Geen.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: mevrouw I.A.H.M. Cortenbach, (073) 681 26 79,
icortenbach@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer C.M. Krämer, (073) 680 86 43, ckraemer@brabant.nl.